Kdo by se netěšil na sluncem prosvícené léto? Hlavně teď, když déšť už tolik dní buší na okenní tabule. Zelené pastviny, po blátě ani památka, dlouhé dny a počasí lákající ke koupání; jenže léto není pro koně až taková idylka, jak by se mohlo na první pohled zdát. Horko, sucho, hmyz či pro naše oblíbené lichokopytníky nevhodné rostliny, kterých je v létě plno, totiž mohou těmto spíše chladnomilným zvířatům zkomplikovat život. A jejich majitelům taky. Podívejme se tedy na to, jaké potíže můžeme s příchodem teplých letních dní u našich koní očekávat – anebo, ještě lépe, jak jim předejít.

Letní trable u koní

Pozor na příliš velké horko

Není nic krásnějšího, než koně pasoucí se na rozlehlé pastvině. Bohužel tolik opěvované slunce může způsobit také pěknou „paseku“; a to v případě, praží-li na koně celý den slunce a oni nemají možnost schovat se před ním do stínu. Mnohdy stačí skupinka stromů, vybavíte si jistě pohled, kdy koně přes poledne odpočívají s hlavou poctivě schovanou ve stínu jejich větví. Koně jsou velká zvířata produkující ohromné množství tepla (ať už svalovou prací nebo bakteriální fermentací vlákniny v tlustém střevě), proto se v létě mohou mnohem obtížněji ochladit než v zimě zahřát.

Pokud se navíc jedná o koně nějakým způsobem oslabeného, například mladého (hříbě), starého, nemocného (např. virová infekce, průjem) či po prodělané léčbě (především byla-li provázené sedací či dokonce narkózou), může být jeho termoregulace oslabená a snadno pak dojde k úžehu či celkovému přehřátí. Nespoléhejte se na to, že takto oslabený kůň si půjde sám stoupnout do stínu, když už mu není ze slunce příliš dobře, zatímco zbytek stáda se bude i nadále pást v horkých paprscích!

Ještě větší nebezpečí přehřátí hrozí v případě, že s koněm v horkém (a navíc třeba i ve vlhkém) počasí fyzicky pracujete; někdy může stačit vyjížďka či běžná jízdárenská práce. Nezapomeňte ani na letní cestování; pobyt ve špatně větraném, neklimatizovaném přepravníku může vašeho koně dokonce i stát život!

Přehřátého koně poznáte obvykle podle toho, že je „unavený“, může klopýtat, při ježdění může hůř reagovat na pomůcky. Může být zpocený, ale také se může stát, že už není schopen se potit; pak má suchou kůži a je na dotek horký. Bude rychle a povrchně dýchat a velmi rychlý bude i jeho tep. Samozřejmě jeho rektální tělesná teplota bude vysoká, může přesáhnout až 42 °C. Dost pravděpodobně mu zjistíte rudé sliznice. V těžších případech, kdy už je horkem hodně postižen jeho mozek, se může kůň motat nebo upadnout do kómatu.

Při přehřátí chladit

Samozřejmě jako první pomoc je na prvním místě vhodné chlazení. Pokud to lze, koně převeďte do stínu nebo nad ním stín vytvořte. Zajistěte dobré větrání, například větrákem, můžete také kolem rozvěsit mokré osušky. K vlastnímu chlazení použijete vodu (stačí vlažná, není nutné ji mít studenou či dokonce ledovou), do které namočíte hadr či houbu a budete jí potírat krk a hlavu koně. Zde totiž teče horká krev k mozku, který musíte chladit jako první. Voda na rozpálené kůži okamžitě zteplá, proto ji hned setřete stěrkou, bičíkem či hranou ruky a znovu koně potřete chladnou vodou. Není nutné koně stříkat hadicí; naopak je nebezpečné postříkat mu hřbet a záď; rozpálenou krev tím „uzamknete do hloubky svalů“ a nedosáhnete kýžené efektu. Pokud stříkat, pak jedině nohy. Při chlazení kontrolujte tepovou frekvenci (puls). Za 20 – 30 minut zmíněného chlazení by měl klesnout zhruba na hodnotu 50 tepů/minutu, což znamená, že kůň se účinně ochladil a není již ohroženo jeho zdraví a život. Samozřejmě koni podávejte vodu k pití.

Raději předcházet než zachraňovat

Mnohem důležitější je však prevence: Zajistěte koním v létě vhodný stín, ideálně ta-